

ENERGIAA, JOLLA ON

SUUKET

Leppäkosken asiakaslehti 1/2021

NÄIN
RAKENNAT
TOIMIVAN
PIHAN

Suojaa
DIGITAALINEN
IDENTITEETTISI

ASUNTOMYYJÄN
KOTONA

"Remontoidessa
uusittiin
lähes kaikki."

LUONTOKUVAUS

"ALKUUN TARVITAAN
LINTUKIRJA JA KIIKARIT."

Vinkit kodin
älyvalaistuksen
suunnitteluun

LEPPÄKOSKI

Sisällys

Pääkirjoitus..... 3
Modernia boho-tyyliä oman maun mukaan..... 4
Resepti: ramen-keitto.....10
9 vinkkiä kevääseen..... 11
Leppäkosken uudet palvelut.....12
5 vinkkiä pihan suunnitteluun.....14
Suojaa digitaalinen identiteettisi.....18
Elämäntapana luontokuvaus.....20
Päiväni ICT-projektipäällikkönä.....24
Verkkopalvelulaskusta lähes puolet on veroa.....28
Kodin älyvalaistus.....30
Älykkyyttä kotiin pienin askelin.....33
Ristikko.....34
Leppäkosken uutisia.....35

Leppäkoski somessa

/leppakoskifi

@leppakoskifi

/leppakoskifi

@leppakoskifi

Muista myös uutiskirje!

Tilaa jille nyt 30 päivän ilmainen kokeilujakso Nextory-äänikirjapalveluun! www.leppakoski.fi/uutiskirje.

Teemme lehtesi

LEPPÄKOSKEN TOIMITUS

Tulvana pääsiäisenä..

TIINA MONONEN

Ulkoilen ja nautin keväästä.

ESSI KESKITALO

Mökkeilen perheen kera ja järjestän taaperolle (ja itselleni) pääsiäismunien metsästyksen.

ANNA-MARI NYSSÖNEN

Testaan uutta leivonnaisreseptiä ja lapsille järjestetään suklaamunajakti.

MARJO ÄKKINEN

Aion rentoutua askartelun ja lukemisen parissa.

TÄTÄ NUMEROA TEKEMÄSSÄ MYÖS

Ari J. Vesa / Adato Energia Oy

ULKOASU

Essi Keskitalo

PAINO

Grano

OSOITELÄHDE

Väestötietojärjestelmä/ Digi- ja Väestötietovirasto.
Tietoja ei ole luovutettu kirjeen lähettäjän haltuun.
Tietojen tekninen toimitus: Posti Oy PL 7, 00011 Posti.

Lehti lähetetään kaikille Leppäkoski-konsernin sähkönsyöttö-,
sähköjakelu-, kaukolämpö- ja maakaasuasiakkaille.

LEPPÄKOSKI-KONSERNI

Leppäkoski Group Oy
Leppäkosken Sähkö Oy
Leppäkosken Energia Oy
Leppäkosken Lämpö Oy
Grid.vc Oy

www.leppakoski.fi

ASIAKASPALVELU

ma-pe klo 9-16

Eino Salmelaisen katu 23,
39500 Ikaalinen

SÄHKÖASIAKKAAT

asiakaspalvelu@leppakoski.fi
Puh. 03 4503 400

KAUKOLÄMPÖ- JA MAAKAASUASIAKKAAT

lampo@leppakoski.fi
Puh. 03 4503 399

SÄHKÖINEN ASIAKASPALVELU 24/7

www.leppakoski.fi/online

Pääkirjoitus

Vuosi 2021 on alkanut ja koronalla on yhä suuri vaikutus elämäämme. Kasvokkain tapahtuvat asiakas-kohtaamiset ovat vähentyneet ja sähköisen asioinnin toimivuus on korostunut entisestään.

Leppäkosken uudet, sähköiset palvelukanavat otettiin käyttöön viime vuoden syksyllä. Samassa yhteydessä uudistimme useita järjestelmiämme ja tämä mahdollisti mm. monikanavaisen asiakaspalvelun laajennetuksi aukioloajoin. Uudistukset koskivat sähkönsyöttö- ja jakeluverkkopalveluiden toimintaa. Järjestelmiä kehitetään myös kaukolämpö- ja maakaasuasiakkaiden osalta. Voit lukea uusista palveluista lisää tämän lehden sivuilta 12-13.

Asiakas on meille tärkeä

Uudistusten taustalla on halu palvella sinua, asiakastamme entistä paremmin. Asiakastytyväisyys on meille tärkeä asia. Kehitämme palveluitamme jatkuvasti hyvän asiakaskokemuksen varmistamiseksi palvelukanavasta riippumatta.

Haluankin kiittää asiakkaitamme aktiivisesta palautteesta ja kehittämisehdotuksista, joita on lähetetty mm. palvelukokemuskyselyiden ja asiakaspalvelumme kautta. Ruusuja olemme saaneet mm. sähkökatkojen vähyydestä, tavoitettavuudesta ja joustavuudesta. Rakentavaa palautetta on annettu esimerkiksi laskutusvälin valinnanvapaudesta ja sähkönsiirtomaksuista. Kommenttien avulla olemme tehneet uudistuksia mm. sähköiseen Oma Energia-palveluun eli palautetta antamalla voi todella vaikuttaa toimintaamme.

Ihanaa kevään alkua!

Taina Milán
asiakkuuspäällikkö

MODERNIA BOHO-TYYLIÄ *oman maun mukaan*

TEKSTI ESSI KESKITALO · KUVAT VIIVI HAUTAMÄKI

Anniina Kotiranta etsi alkuperäisessä kunnossa olevaa asuntoa, jonka voisi remontoida lattiasta kattoon.

Uusi koti löytyi Rotikon alueelta, Ylöjärveltä.

"Halusin alun perin keittiöni massiivipuutasot. Puustelli osasi kuitenkin neuvoa, ettei tämä ole kohdallani järkevää. Jos tasolle kaatuu vaikka punajuuripurkki, täytyy lika pyyhkiä heti tai taso joudutaan hiomaan. Massiivipuuta on hienon näköistä, mutta näin isolla keittiön käytöllä helppohoitoisen kivitaso on parempi."

pienessä tilassa. Halusin kuitenkin valita sellaisen mistä tykkään, enkä sitä mikä on "safe choice". On tärkeää, ettei seuraa vain trendejä. Facebook-ryhmissä näkee kaikilla seinällä kuivattuja palmulehtiä. Täytyy pitää oma pää, eikä tehdä pelkästään samoja valintoja kuin muut."

Sisustuksessa haastavimpana Anniina näkee eri tavaroitten ja tyylien yhdistämisen. Myös valaistussuunnittelu mietitytti.

"En pidä kattolampuista, sillä koen niillä sisustamisen vaikeaksi. Siksi halusin yksinkertaiset ja helpot spottivalot. Oli vaikeaa arvioida, kuinka paljon valoja kannattaisi laittaa ja mihin. Tykkään tunnelmallisesta valaistuksesta, joten valojen erilaiset säätämismahdollisuudet ovat tärkeitä."

KOTINSA PARHAIKSI PUOLIKSI Anniina listaa avaruuden, yhteneväisyyden ja sen, ettei siellä ole mitään turhaa.

"Pyrin siihen, että keittiön pöytätasolla olisi tilaa ja ne pysyisivät tyhjänä. Puustellin kanssa suunniteltu Miinus-keittiö on rakennettu ekologisesti. Kaikki materiaalit voidaan kierrättää ja käyttää uudelleen. Tämä sopii ajatusmaailmaani ja kaiken lisäksi tila on käytännöllinen."

TOIMIVA KEITTIÖ olikin yksi remontin suurimmista tavoitteista. Ruokavaikuttajana Anniina kehittää viikoittain vegaanisia reseptejä sekä järjestää kokkauskursseja. Anniina's Kitchenin Instagram-tilillä on yli 29 000 seuraajaa. Oman tilinsä lisäksi Anniina tekee reseptejä eri yrityksille.

"En yritä käännättää kaikkia vegaaneiksi, vaan toivon, että kasviksia syötäisiin enemmän. Pyrin tekemään monipuolisia reseptejä, jotka sopivat sekasyöjänkin arkeen ja joiden teko ei vie liikaa aikaa. Toivon, että tulevaisuudessa voisin keskittyä työssäni täyspäiväisesti pelkästään ruokapuoleen, kenties ruokastylistina."

"Sisustamisessa parasta on oman kädenjäljen näkeminen. Olen saanut hyvää palautetta kodistani niin kavereiltani kuin Instagram-seuraajiltani. Halusin kotiini ison sohvan, sillä minulla on paljon ystäviä ja joku on aina käymässä."

"Pidän helppohoitoisista kasveista. Usein kuulee sanottavan, että kaikki kasvit vain kuolevat, eikä niitä haluta hankkia sen takia. Tällöin ostat joko väärin kasveja tai et hoida niitä oikein. Esimerkiksi Plantagenilla vieraillessa kerron aina aluksi millaiseen paikkaan kasvi kotonani tulee. Siellä osataan ehdottaa sopivia vaihtoehtoja ja antaa oikeat hoito-ohjeet."

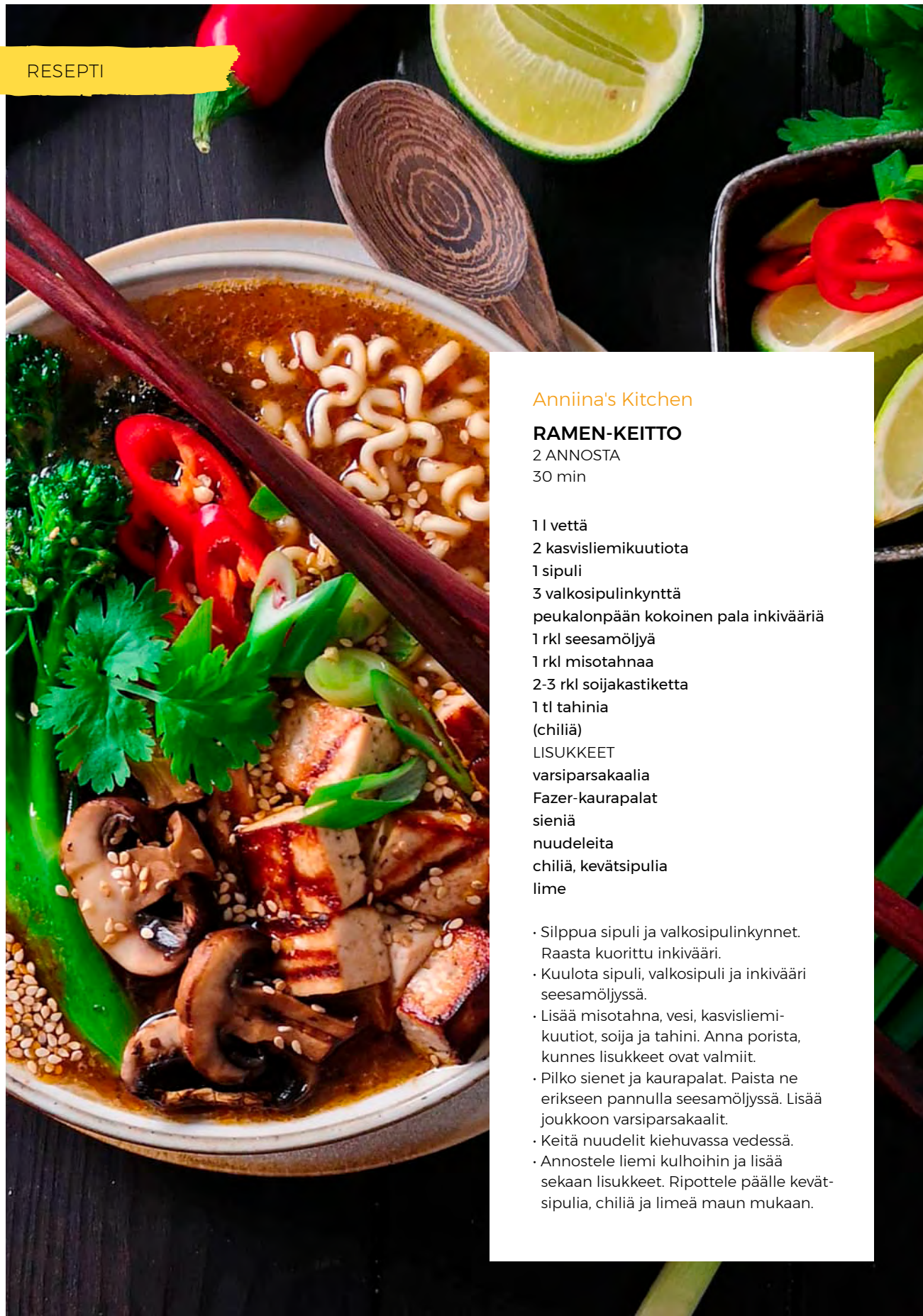

"Saun paljon positiivisia kommentteja ruokapöydän vierellä olevasta hyllyköstä. Keräilen tavaroita, jotka pistävät silmään. Hyllykköön nostan esineitä, joita haluan näkyville, mutta en tielle."

"Toinen makuuhuone toimii vieras- ja meikkaushuoneena. En siedä epäjärjestystä, käytännöllisyys on minulle tärkeää. Meikkauspöydän tavarat ovat aina järjestyksessä ja kaikelle tulee löytyä paikka."

"Ennen en välittänyt väreistä. Ihastuin kuitenkin vihreään ja nyt sitä löytyy vessasta, kylpyhuoneesta, olohuoneesta sekä molemmista makuuhuoneista."

Anniina's Kitchen

RAMEN-KEITTO

2 ANNOSTA
30 min

1 l vettä
2 kasvisliemikuutiota
1 sipuli
3 valkosipulinkynttä
peukalonpään kokoinen pala inkivääriä
1 rkl seesamöljyä
1 rkl misotahnaa
2-3 rkl soijakastiketta
1 tl tahinia
(chiliä)
LISUKKEET
varsiparsakaalia
Fazer-kaurapalat
sieniä
nuudeleita
chiliä, kevätsipulia
lime

- Silppua sipuli ja valkosipulinkynnet. Raasta kuorittu inkivääri.
- Kuulota sipuli, valkosipuli ja inkivääri seesamöljyssä.
- Lisää misotahna, vesi, kasvisliemikuutiot, soja ja tahini. Anna porista, kunnes lisukkeet ovat valmiit.
- Pilko sienet ja kaurapalat. Paista ne erikseen pannulla seesamöljyssä. Lisää joukkoon varsiparsakaalit.
- Keitä nuudelit kiehuvaassa vedessä.
- Annostele liemi kulhoihin ja lisää sekaan lisukkeet. Ripottele päälle kevätsipulia, chiliä ja limeä maun mukaan.

9 vinkkiä kevääseen

TEKSTI MARJO ÄKKINEN • KUVA ISTOCK

1 Kevät on tulossa! Ilma lämpenee ja lumet sulavat. Oletko jo nähnyt sitruunaperhosen? Lähde ulos tarkkailemaan kevään merkkejä ja nauti aurinkoisista päivistä. Ota retkellesi mukaan muovipussi ja kerää samalla lumen alta paljastuvat roskat.

2 Kevätauringon säteet paljastavat ikkunoiden likaisuuden ja tuovat esiin talven aikana kertyneet pölyt. Nyt on sopiva hetki siivota koti perusteellisesti ja pestä ikkunat. Kodin ilmeen puhdistuessa myös oma mieli kirkastuu.

3 Puhtaaseen kotiin kannattaa vaihtaa keväinen sisustus. Saat piristystä lisäämällä iloisia värejä pöytäliinoja, verhoja, pöytätabletteja tai tyynynpäällisiä. Viimeistele tuunaus ostamalla maljakkoon kimppu tulppaneja.

4 Oletko muistanut vaihtaa huonekasvien mullat? Säännöllisesti tehty mullanvaihto takaa riittävän kasvutilan ja juurien elinvoimaisuuden. Kannattaa myös samalla tarkistaa kaipaako kasvi isompaa ruukkua.

5 Talvivaatteet ja -kenkät saa kevään edetessä siirtää varastoon odottamaan seuraavaa talvea. Ennen varastointia ne kannattaa pestä, huoltaa sekä tarvittaessa korjata. Pieneksi käyneet ehjät ja puhtaat vaatteet voi kierrättää.

6 Kokeile kasvattaa ikkunalaudalla yrttejä. Tarvitset vain siemeniä tai kaupasta ostetun valmiin yrtin, multaa ja ruukun. Täytä ruukku mullalla, kylvä siemenet tai yrtti ja kastele säännöllisesti. Pidä valoisassa paikassa ja seuraa kasvun ihmettä.

7 Oletko laittanut pihapiiriisi linnunpönttöjä? Jos unohdit puhdistaa ne syksyllä, voit tehdä sen nyt, mikäli uudet asukkaat eivät vielä ole saapuneet. Tarkista puhdistuksen yhteydessä pöntön kunto ja kiinnitykset sekä tee tarvittavat korjaukset.

8 Haluatko saada kotipuutarhaasi enemmän elämää? Askartele kevään aikana ötökkähotelli tai perhosbaari. Näiden avulla saat houkuteltua pihapiiriisi lisää pölyttäjiä. Valmistusohjeita löydät netistä.

9 Kevät on juhlien aikaa. Miten sinä vietät pääsiäistä, vappua tai äitienpäivää? Tee suunnitelmat valmiiksi, koristele koti, valmista herkkuja ja nauti juhlapäivistä läheistesi kanssa. Iloa ja valoa kevääseesi!

LEPPÄKOSKEN UUDET PALVELUT

Leppäkosken järjestelmäuudistukset mahdollistavat esimerkiksi asiakaspalvelun laajennetut aukioloajat ja kehittyneet palvelukanavat. Uusi yhteistyökumppanimme Lowell Suomi Oy vastaa mm. Leppäkosken sähkölaskujen tulostuksesta ja laskujen maksuun liittyvästä asiakaspalvelusta.

Uudistukset koskevat sähkönmyynti- ja jakeluverkkoasiakkaita. Järjestelmäkehitystä jatketaan kuluven vuoden aikana myös kaukolämmön ja maakaasun osalta.

HUOMIOITHAN,
ETTEIVÄT ENTISEN
ONLINEN TUNNUKSET
KÄY UUTEEN
PALVELUUN.

SÄHKÖISET PALVELUKANAVAT

Sähköiset palvelukanavamme ovat uudistuneet. Voit jatkossakin hoitaa energia-asioitasi kätevästi osoitteessa www.leppakoski.fi/online.

1. OMA ENERGIA -PALVELU
Oma Energia -palvelussa näet sähkökulutuksesi esim. päivä- tai kuu-kausitasolla ja voit tilata maksuttoman Keskeytysvahti-palvelun.

2. OMA LOWELL -PALVELU
Laskutus-osiossa voit tarkastella laskujasi ja mm. siirtää sähkölaskusi eräpäivää. Perintä-osiossa voit hoitaa myöhässä olevan maksun tai perintäasian kuntoon.

Kysyttävää uusista palveluista?
Katso nettisivuiltamme usein kysytyt kysymykset vastauksineen www.leppakoski.fi/online.

KEHITÄMME TOIMINTAAMME

Kiitos asiakkaillemme uusista palveluista saaduista palautteista, joiden avulla olemme kehittäneet mm. Oma Energia -palvelua teille entistä hyödyllisemmäksi. Kehittämisehdotusten perusteella alkuvuodesta on lisätty esimerkiksi

- vertailu edellisvuosien kulutuksiin ja alimpiin/ylimpiin arvoihin
- laskujen hakuun suodatustoiminto
- sekä parannettu grafiikkaa ja kulutuksien esittämistä palvelussa.

ASIAKASPALVELUA LAAJENNETUIN AUKIOLOAJOIN

Uudistusten myötä voimme palvella asiakkaitamme paremmin mm. tarjoamalla palveluita laajennetuin aukioloajoin.

1.

LOWELLIN ASIAKASPALVELU

- puh 02 2700 390
- laskutus@lowell.com
- chat Oma Lowell -palvelussa

Aukiolo
ma-pe klo 8-20 ja la klo 10-15

Ota yhteyttä, jos haluat

- siirtää sähkölaskun eräpäivää
- maksaa myöhässä olevan laskun
- kysyä maksumuistutuksesta
- kysyä sähköntoimituksesta ja sen keskeytyksestä perinnän yhteydessä.

2.

LEPPÄKOSKEN ASIAKASPALVELU

- puh. 03 4503 400
- asiakaspalvelu@leppakoski.fi
- yhteydenottolomake ja chat

Aukiolo
arkisin klo 9-16

Ota yhteyttä, jos haluat

- kysyä laskun sisällöstä (mm. laskutettava summa tai kulutustiedot)
- päivittää yhteystietojasi
- muuttaa laskutustapaasi.

ANNA PALAUTETTA JA VAIKUTA
UUSIIN PALVELUIHIN!

1.

Asiakas kirjautuu palveluun, huomaa kehityskohteen ja laittaa siitä viestiä Leppäkoskelle.

2.

Palaute otetaan käsittelyyn ja se käydään lävitse palveluntarjoajan kanssa.

3.

Palveluun tehdään mahdolliset korjaukset ja muutoksista viestitään asiakkaalle.

5 VINKKIÄ PIHAN SUUNNITTELUUN

TEKSTI ESSI KESKITALO · KUVAT TOMI MARKKOLA, VIIVI HAUTAMÄKI & PIIRAISEN VIHERPALVELU OY

Hyvin suunniteltu ja toteutettu piha
kestää aikaa, on viihtyisä ja helppohoitoinen.
Kaunis pihapiiri nostattaa myös kiinteistön arvoa.
Puutarhasuunnittelija Tomi Markkola jakaa
parhaat vinkkinsä toimivan pihan suunnitteluun.

Tomi Markkola tunnetaan iskelmälaulajana ja vuoden 1996 tangokuninkaana. Moni ei kuitenkaan tiedä, että ennen laulajauraansa Tomi kouluttautui puistopuutarhuriksi. Kun korona sekoitti musiikkialaa ja keikat jäivät tauolle, päätti Tomi palata vanhan ammattinsa pariin.

"Täytyy myöntää, että alkuun jännitti, vaikka olinkin tosi innostunut. Pian sana tekemistäni töistä lähti kirmään ja nyt on taas tulevalle kesälle tullut uusia kohteita suunniteltavaksi. Parasta on, kun asiakas näkee lopputuloksen ja saa niitä Huvilasta ja Huussistakin tuttuja liikuttumisen hetkiä. Itselle tulee hirmu hyvä olo siitä, että on onnistunut työssään. Toimivan pihan suunnittelun tiivistäisin seuraavasti viiteen kohtaan:

1. Kartoita olemassa oleva kasvillisuus.

Usein näkee, että uudiskohteissa on kaadettu kaikki tontilla olemassa olevat puut ja pensaat. Suosittelemme miettimään voisiko osan kasvillisuudesta säästää. Monesti pihaa rakennetaan pienistä taimista ja kestää kauan, että niistä kasvaa isoja sekä suojaa antavia.

Lisäksi on hyvä huomioida tontin lähialue. Kun lähdetään rakentamaan täysin uutta, on toiveena yleensä, ettei kasvillisuus eroaisi liikaa lähiympäristöstä. Naapuritonttia katsomalla näkee myös millaiset kasvit alueella luontaisesti menestyvät.

2. Mieti omat toiveet ja tavoitteet.

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty. Suunnittelua varten ei tarvitse tietää kaikkea kasveista tai olla taitava piirtäjä. Ota silti käteen kynä ja paperia sekä lähde hahmottelemaan mitä tontille halutaan. Tuleeko sinne kenties kasvihuone, jätekatos, oleskelualue, lipputanko tai leikkimökki? Kun piha koostuu selkeistä kokonaisuuksista, on sen hoito helpompaa.

"Suunnittelua varten ei tarvitse tietää kaikkea kasveista tai olla hyvä piirtäjä."

Yleisin toive onkin, että piha on helppohoitoinen. Monesti kuvitellaan, että tämä saavutetaan isolla nurmikkoalueella. Nurmikkoa pitää kuitenkin leikata, lannoittaa, ilmata ja kalkita säännöllisesti eli sen ylläpito on kaikkea muuta kuin vaivatonta. Jokainen piha vaatii työtä, mutta kysymys onkin paljonko hoitoon halutaan satsata aikaa. Kannattaa miettiä käytetäänkö pihaa ympäri vuoden vai vietetäänkö kesät esimerkiksi mökillä.

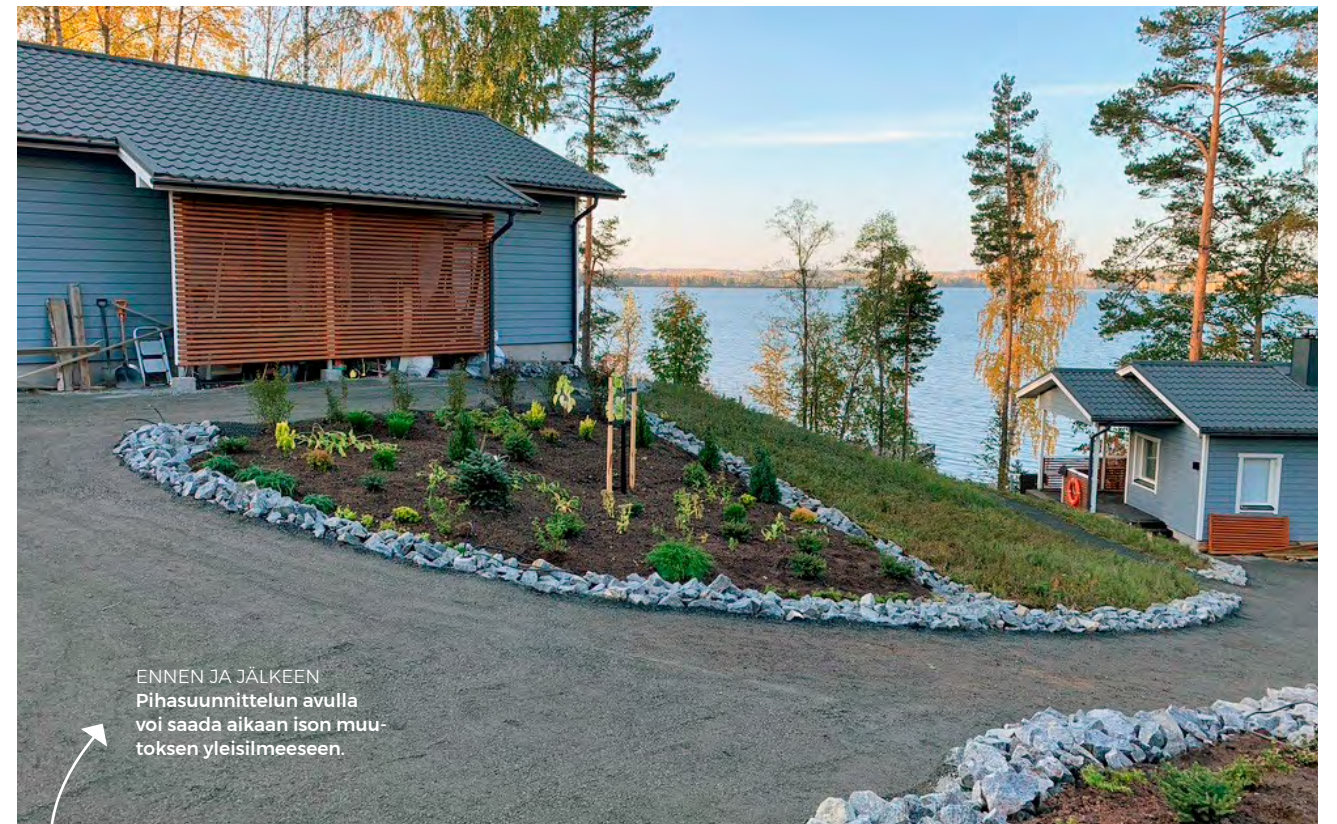
Myös valaistusta on hyvä pohtia jo suunnitteluvaiheessa. Hyvin valaistu piha lisää turvallisuutta ja viihtyvyyttä. Usein käy niin, että valoja mietitään vasta pihan valmistuttua ja tällöin voidaan joutua repimään maata

"Odotan jo innolla kesää ja uusien pihasuunnitelmien toteutusta. Tämä runsasluminen talvi on hyvä muistutus siitä, että suunnittelussa tulee huomioida myös se, minne lumet saa järkevästi kipattua talvipakkasilla."

Kunta on hoitovapaa vaihtoehto nurmikolle ja rinteisiin. Sillä saa pihaille viihtyisän ja heti valmiin metsämaiseman.

ENNEN JA JÄLKEEN
Pihasuunnittelun avulla
voi saada aikaan ison muu-
toksen yleisilmeeseen.

5. Toteutusta vaille valmis!

Parissa viikossa voi saada isollakin pihalla ihmeitä aikaan, kunhan suunnitelmat on tehty hyvin ja materiaalit löytyvät jo tontilta. Erityisesti syksy on hyvää aikaa kasvien istutukselle, koska maa on silloin luonnollisesti kostea.

Nurmikon perustamisessa muista riittävä multakerros, hyvälaatuinen nurmikon siemen sekä tärkeimpänä riittävä kastelu, ettei nurmikko pääse kuivumaan pilalle. Kun tontilla asuu pieniä lapsia, halutaan piha yleensä valmiiksi nopeasti. Tällöin suosittelen käyttämään siirtonurmea, joka on melkein heti käyttövalmis, tuuhea ja näyttävä."

Hyvä konemies säästää monelta lapion iskulta. Kuvassa kauhalla taiteilee Pekka Alatalja ja lapiomiehenä toimii Timo Teuhomarkkola.

Lisätietoa Tomi Markkolan puutarhasuunnittelusta www.ttmaisema.fi.

uudelleen auki, esimerkiksi kaapelointia varten.

Inspiraatiota suunnitelmiin voi hakea internetistä tai naapurustosta. Kaupungin puistoalueilla on todella hienoja istutuksia. Myös alan liikkeiden, kuten Pinsiön taimiston pihalla, on kaunis näyttelypuisto. Siellä näkee hyvin kasvit luonnollisessa koossa. Kasveja valittaessa tuleekin huomioida, kuinka isoja niistä kasvaa. Ota kasvin lopullinen koko huomioon sitä istuttaessa ja jätä ympärille riittävästi kasvutilaa. Suosittelen myös, ettei kasveja roiskittaisi ympäriinsä, vaan niistä tehtäisiin isoja sekä näyttäviä ryhmiä.

Ei ole väliä tekeekö pihasuunnittelun itse vai ammattilaisen avustuksella. Ammattilaista voi hyödyntää suunnittelussa, toteutuksessa tai vaikka osittain, esimerkiksi kasvien istutussuunnitelman teossa.

3. Määritä budjetti.

Pihan suunnittelun ja toteutuksen kustannukset arvioidaan tyypillisesti liian pieniksi. Jos neliöitä on paljon, halutaan suurta muutosta ja maakerroksia joudutaan vaihtamaan, tulee sille myös hintaa.

Uuden omakotitalon pihan toteutuksen kustannukset ovat lähtökohtaisesti alkaen 20 000 euroa. Lopullinen summa riippuu tietysti monesta eri asiasta, esimer-

kiksi oman työn osuudesta. Myös se, millaisia pintoja pihalle halutaan, vaikuttaa paljon. Materiaaleihin voit saada uppoamaan tuhansia tai päästä satasilla.

Jos raha, aika tai oma jaksaminen on tiukassa, voi pihan toteuttaa myös osissa eri vuosien aikana.

4. Satsaa kasvualustaan ja huomioi kasvuvyöhykkeet.

Piha tulee perustaa mahdollisimman puhtaaseen ja hyvään kasvualustaan. Käytä uutta ja puhdasta multaa. Vanha multa on täynnä rikkaruohoja ja aiheuttaa vain harmia. On hyvä huomioida myös, että kasvualusta on tarpeeksi syvä ja multaa on riittävästi.

Suomi on jaettu eri kasvuvyöhykkeisiin, joiden perusteella voi valita omalle alueelle sopivia kasveja. Suosi suomalaisia lajikkeita, ne soveltuvat ilmastoomme. Myös ilmansuuntiin, paikalliseen pienilmastoon ja maanlaatuun tulee kiinnittää huomiota.

Vaihtoehtoina nurmikolle suosittelen rinteisiin sopivaa kuntaa. Kuntan suosio on kasvanut paljon viime vuosien aikana. Sen avulla saa hoitovapaan, viihtyisän ja heti valmiin metsämaiseman. Maanpeitekasveista tuivio on helppohoitoinen ja sopii esimerkiksi kivikkoihin tai kallioalueille.

SUOJAA DIGITAALINEN IDENTITEETTISI

TEKSTI ARI J. VESA/ADATON VIESTINTÄ - KUVA JUKKA SALMINEN

Digitaalinen identiteetti on nykyään
yksi tärkeimmistä omaisuuksistamme.
Kuinka sitä voi suojata arjen askareissa,
esimerkiksi tietokonetta tai
puhelinta käyttäessä?

"Digitaalista identiteettiä pitää huoltaa ja suojata hyvin. Muuten on altis huijauksille, jopa identiteettivarkauksille. Kun tietokoneiden käyttö alkoi yleistyä, puhuttiin atk-ajokortista, joka jokaisen pitäisi suorittaa. Vaikka termit ovat muuttuneet, on asia yhä ajankohtainen. Maailman muuttuminen yhä enemmän digitaalseksi tarkoittaa osalle ihmisistä suuria vaikeuksia", sanoo Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FI-NEn johtava lakimies Harri Isokoski.

Harri Isokoski listasi viisi digiajan kansalaistaitoa, jotka jokaisen tulisi hallita huijausten välttämiseksi.

1. Opettele laitteesi käytön perusasiat ja muista päivittää ohjelmat.

Osaatko säätää kännykkäsi tai tietokoneesi asetuksia? Uuteen laitteeseen kannattaa tutustua rauhassa. Kun tuntee laitteen ja sen ohjelmien normaalin toiminnan, on helpompi havaita epänormaali tilanteet, esimerkiksi sähköpostia käyttäessä.

Sopimusehdot ovat pitkiä ja koukeroisia, ja useimmat meistä hyväksyvät ne lukematta. Ainakin se käyttöehtojen osio, jossa puhutaan ohjelman sinusta

keräämistä tiedoista, niiden käyttötarkoituksesta ja mahdollisesta lähettämisestä ohjelmistoyritykselle, olisi hyvä lukea. Sen jälkeen pystyy harkitsemaan haluaako käyttää ohjelmaa.

Pidä sovellusten ja ohjelmien versiot päivitettyinä. Kannattaa suosia automaattisia päivityksiä, jos laite tai ohjelmisto sellaista mahdollisuutta käyttöönotettaessa tarjoaa. Päivityksillä korjataan usein tietoturvassa ilmenneitä aukkoja, joten ota ohjelmistojen kehittäjien apu vastaan.

2. Tunnista arkaluontoinen tieto.

Digitaalinen identiteettimme koostuu kaikesta siitä tiedosta, jota meistä on tallennettu digitaalisessa muodossa. Terveystiedot, ostohistoria, sosiaalisen median tallentamat mieltymykset, valokuvat, pankki-asiat, vakuutustiedot... Jokaisesta meistä on valtavasti tietoa erilaisissa rekistereissä, niin kaupallisilla toimijoilla kuin viranomaisillakin.

Olennaista on ymmärtää, mikä itseä koskeva tieto on arkaluontoista ja pyrkiä suojaamaan se hyvin. Esimerkiksi terveys- ja raha-asioita koskevat tiedot

kuuluvat näihin. Pankkitunnuksia ei saa koskaan luovuttaa toiselle henkilölle. Ole erityisen varovainen oman henkilötunnuksesi ja kaikkien sen sisältävien dokumenttien kanssa. Ongelmallista on, että nykytekniikalla ja tekoälyn avulla tietoja on helppo yhdistellä, jolloin kenestä tahansa saadaan muodostettua yllättävän tarkka kuva.

E erityisen riskialttiita ovat erilaiset sosiaalisen median palvelut, joihin tulee ajattelematta syöttäneeksi monenlaisia tietoja. Kerran julkaistua tietoa on vaikea saada pois, eikä sen käyttöä voi valvoa enää itse.

3. Ole valppaana huijausten varalta.

Digimaailmassa huijaukset ovat yleisiä ja onkin tärkeää opetella tunnistamaan yleiset piirteet, joita niihin liittyy.

Verkkomaksamisen yleistyttyä huijausten arkipäivää ovat valesivustot. Älä koskaan avaa linkkiä, jonka luotettavuudesta et ole varma. Verkkopankkiin ei kannata mennä sähköpostilla saamasi linkin kautta, vaikka lähettäjä väittäisi olevansa pankkisi. Kirjoita verkkopankin osoite selaimeen itse tai käytä jo

tallentamaasi kirjanmerkkiä.

Vältä myös mainoksista suoraan avautuvia linkkejä tai sosiaalisen median osto-kehotuksia. Jos tarjous kiinnostaa, mene verkkokauppaan mieluummin näpyttelemällä osoite selaimeen. Verkkokaupan ostotahtumassa selaimen osoiterivillä näkyvä pieni vihreä lukon kuva on usein osoitus sivuston turvallisuudesta. Myös yleisesti käytetyt maksunvälittäjät, kuten Paypal ja Klarna ovat luotettavia.

Oma lajinsa ovat puhelimessa esiintyvät huijarit, jotka tiedustelevalt salasanojasi saadakseen pääsyn digilaitteellesi. Näihin pyyntöihin ei tule koskaan suostua; mikään oikealla asialla oleva taho ei pyydä puhelimessa tai sähköpostilla arkaluontoisia tietoja.

4. Luo omat turvakäytäntösi.

Nykymaailmassa tarvitaan lukemattomasti salasanoja. Luo itsellesi turvallinen ja harkittu tekniikka, jolla laadit salasanat ja säilytät niitä. Älä käytä samaa salasanaa eri palveluihin, sillä silloin helpotat rikollisen pääsyä kaikkiin käyttämiisi ohjelmiin.

Salasanoissa ei ole oleellista käyttää monimutkaisia merkki- ja kirjainyhdistelmiä, sillä niiden hallinnoiminen on vaikeaa. Turvallisuuden kannalta olennaisempaa on salasanan pituus. Käytä mieluummin lausetta kuin yhtä sanaa, jos vain palvelu sen sallii.

Tarjolla on myös salasanojen tallentamiseen tarkoitettuja ohjelmistoja, kuten LastPass.

5. Seuraa vakuutuspalvelujen kehitystä.

Jos auton kanssa sattuu vahinko, käännyimme yleensä vakuutusyhtiön puoleen. Ehkä jo lähiaikoina voimme suojata vakuutuksella myös digitaalista identiteettiä.

Toistaiseksi tähän sopivia vakuutustuotteita on tarjolla hyvin vähän. Yrityksille on jo jonkin aikaa tarjottu kyberturvavakuutuksia, mutta yksityishenkilöille ne vasta tekevät tuloaan. Asia on tullut ajankohtaiseksi Terapiakeskus Vastaamon tietomurron vuoksi. Jo nimen ja henkilötunnuksen yhdistelmällä voi tehdä esimerkiksi osamaksusitoumuksia.

Jos joutuu tietovarkauden uhriksi, myös tavallisesta oikeusturvavakuutuksesta voi kuitenkin olla apua, ainakin vaadittaessa tekijältä vahingonkorvausta. Vakuutus kattaa lähinnä asianajo- ja oikeudenkäyntikuluja.

Varsinaiset digi- tai henkilötietovakuutukset ovat vasta kehitysmässä. Niiden kautta on lähinnä saatavissa palveluna asiantuntija-apua, esimerkiksi tietovarkauden uhriksi joutuneen vakuutetun tilanteen selvittämiseksi ja aiheutuvan vahingon rajoittamiseksi. Tällä hetkellä vakuutukset eivät yleensä korvaa niitä varsinaisia taloudellisia menetyksiä, joita esimerkiksi digitaalisen identiteetin varkaus voi aiheuttaa. Tässä olisikin vakuutusyhtiöille tuotekehityksen paikka.

Elämäntapana LUONTOKUVAUS

TEKSTI TIINA MONONEN • KUVAT SEPPO LAHTINEN & PEKKA MONONEN

Hämeenkyröläisen **Seppo Lahtisen** lintuharrastus alkoi jo pikkupoikana. 50-luvun lopulla kotipihassa oli monta talvilintujen ruokintapaikkaa ja lintulaudoilla vierailevat linnut olivat oivaa ajanvietettä tuolloin 7-vuotiaalle Sepolle.

"Keskikouluaikaan Vääksyn taajamassa oli luontokelho, jossa tehtiin myös linturetkiä. Koska emme asuneet ihan tuolla alueella, pääsin mukaan tavallaan ulkojäsenenä. Osalla kerhon pojista oli kiikareita ja vähän asiantuntemustakin, mikä innosti minuakin lintujen tarkkailuun.

Ensimmäisen kameran hankin noin 15-vuotiaana Coca-Cola-pullonkorkkeja keräämällä. 17-vuotiaana olin isän kanssa rakennustöissä ja ostin palkallani ensimmäisen mittaatsinkameran.

Kurjet olivat 60-luvulla vielä aika harvinaisia. Muis-tan, kun pellolemme tuli useita kurkia ja ne viipyivät siinä pari-kolme iltaa. Mietin millä ihmeellä saisin niistä kuvia. Eräällä miehellä oli tarvitsemani objektiivi ja kysyin sitä vuokralle. Objektiivin vuokraan meni yhden viikon palkka.

70-luvun puolivälissä muutin Tampereelle opiskelemaan ja hankin ensimmäisen kunnan kameran, jossa oli 400-millinen kauko-objektiivi. Tämä mahdollisti keskittymisen lintujen kuvaukseen ihan kunnolla.

Hämeenkyröön muutettuani löysin luontohenkisiä ystäviä ja ostin pikkuhiljaa uusia kuvausvälineitä. Vapaa-aikanani viihdyin luonnossa yhä enemmän ja vietinkin kymmeniä öitä ja varhaisia aamuja metsissä ja soilla kuvaten lintuja. Luontokuvaus on aika yksinäistä puuhaa, varsinkin jos haluaa harvinaisempia kuvia. Pitää osata viihtyä itsekseen ja olla kärsivällinen.

2000-luvun alussa minun oli mahdollista hankkia parhaat saatavilla olevat kuvausvälineet ja luontokuvauksessa alkoi uusi vaihe. Aloin yhä systemaattisemmin kulkea luonnossa. Vaimoni Tuulan kanssa teimme kuvausreissuja paljon yhdessä, mutta pidemmällä

"Kuvaan mielelläni kauliin väristä ja ilmeikstä viiksitimalia. Lähimmät havainnot niistä on Noki-alla. Ne elävät kuitenkin pääasiassa merenrannan ruovikoissa syöden ravinnokseen merikaislojen siemeniä."

Syksyn ja talven usein äärimmäiset luonnonolosuhteet ovat mielenkiintoisia. On hieno tunne, kun saa onnistuneet kuvat muutaman tunnin 20 asteen pakkasessa värjöteltään.

Yksi mieleenpainuvimmista havainnoistani oli Nummi-Pusulassa ollut harvinainen mustajoutsen. Kun nousimme autosta, nousi joutsen ilmaan ja sain siitä hienoja lentokuvia. Harvinaisen samettipääkertun perässä ajoimme Poriin kolme kertaa ennen kuin saimme linnun kuvattua.

MITÄ VÄLINEITÄ TARVITAAN HARRASTUKSEN ALOITTAMISEEN?

Alkuun tarvitaan lintukirja, niitä saa muutamalla kymppillä. Kynä ja muistiinpanovälineet on myös hyvä olla mukana, jotta havainnot ja perustiedot saa heti muistiin.

Lisäksi tarvitaan kiikari. Edullisellakin kiikarilla pääsee hyvin alkuun. Kannattaa myös verkostoitua alan harrastajien kanssa vaikka somen tai tuttujen kautta. Luontokerhoja- tai yhdistyksiä löytyy melkein joka pitäjältä. Lisämotivaatiota saa esimerkiksi erilaisista tarkkailu-, joutsentenlaskenta- tai pihabongausteemapäivistä.

"Luontokuvauksessa kärsivällisyys palkitsee. Hyvät kuvat syntyvät silloin, kun kuvaaja on paikallaan ja mielellään vähän maastoutuneena."

Hyödyllistä tietoa on saatavilla mm. Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen sivuilta www.pily.fi. Havaintoja voi seurata tiira.fi-sivuston kautta. Siellä tiedot perustiedot ovat kaikille julkisia ja rekisteröityään saa yksityiskohtaisempaa tietoa.

Jos on innostunut lintujen kuvaamisesta, voi liittyä kameraseuraan, jonka kautta voi saada alkuun apua pidempään harrastaneilta. Kamera on hyvä apuväline myös lintujen tunnistamisessa. Kameran hankinnassa kannattaa olla yhteydessä paikallisiin harrastajiin. Kuvien avulla ja niitä vaikkapa sosiaaliseen mediaan jakamalla saa uusia tuttavuuksia, joiden avulla harrastusta voi sitten kehittää itselleen mieluisaan suuntaan."

yöretkillä kävin yksin. Teeri- ja karhukuvauksissa tuli kuitenkin yhdessäkin vietettyä öitä.

Pikkuhiljaa kuvia alkoi kertyä paljon ja aloin entistä enemmän levittää niitä vuoden 2010 tienoilla mukaan tulleen sosiaalisen median kautta. Kuvilla oli kysyntää ja oli perustettava yritys. Myinkin kuvia aika paljon.

Julkisuuden myötä alkoi syntyä painetta pitää valokuvanäyttelyitä ja niitä oli tuolloin useampiakin, mm. Hämeenkyrössä, Tampereella ja Uudessakaupungissa. Varsinaisesta leipätyöstäni eläkkeelle jäätyäni innostuin myös henkilökuvauksesta. Teen edelleen luontokuvauksen ohella henkilö-, yritys-, ja mainoskuvauksia.

KEVÄT ON PARASTA AIKAA LINTUJEN KUVAAMISEEN

Keväällä linnut muuttavat ja ne ovat värikkäästi näkyvillä soidin- ja reviirikäyttäytymisen vuoksi. Luonnossa

liikkuu paljon lintuharrastajia, joiden kanssa voi vaihtaa kuulumisia ja kokemuksia, mikä tuo sosiaalisen ulottuvuuden muuten aika yksinäiseen harrastukseen.

Teemme kevätaikaan linturetkiä lähes päivittäin, aamulla lähdetään ja iltamyöhällä tullaan. Kävelemme välillä lyhyempään, joskus pidempään ja pystytämme sitten leirin, jossa tulee vietettyä usein tunteja. Havaintoja harvinaisuuksista saa esimerkiksi sosiaalisen median kanavista. Ne tosin usein halutaan pitää vain pienen piirin tiedossa, koska jos paikalle ryntää paljon ihmisiä, linnut häiriintyvät ja kaikkoavat.

Kesällä puut ovat täydessä lehdessä ja luonto rehevimmillään, jolloin lintuja on vaikeampi havaita. Lisäksi ne ovat pesimäaikaan arempia ja pysyvät mieluummin piilossa suojellen jälkikasvuaan. Luontokuvaajan on toimittava aina lintujen ehdoilla, niitä ei saa koskaan häiritä tarkoituksella.

"Lintulajeista suosikkejani ovat pöllöt. Ne ovat kauniita, salaperäisiä lintuja ja yöeläiminä aika harvoin nähtävillä."

PÄIVÄNI ICT-PROJEKTI- PÄÄLLIKKONÄ

TEKSTI ESSI KESKITALO • KUVAT VIIVI HAUTAMÄKI

Greetta Arhan työpäivän ensimmäinen palaveri alkaa usein klo 8 ja viimeinen päättyy klo 16. Näihin kahdeksaan tuntiin mahtuu projekteja niin asiakastietojärjestelmän vaihtoon kuin tietokantojen eriyttämiseenkin liittyen.

GREETTA ARHA

SYNTYNYT 1980 Pirkkalassa.

Asuu Tampereella.

TYÖ ICT-projektipäällikkö.

PERHE Aviomies, kaksi poikaa ja Sisu-koira.

HARRASTUKSET Monipuolinen lihashuntoharjoittelu, juoksu ja lukeminen.

Klo 7.30

Aloitan työpäiväni yleensä puoli kahdeksalta, olin sitten toimistolla Nokialla tai etätöissä kotikonttorilla näin korona-aikaan. Luen ensin sähköpostit ja Teams-viestit, jotka ovat tulleet edellisen työpäivän päättymisen jälkeen.

Klo 8.00

Päivän ensimmäisessä palaverissa pohdimme, kuinka saisimme luotua asiakaspalvelulle mahdollisimman helpot käyttöohjeet viimeaikaisista järjestelmä- ja palvelutarjoajien muutoksista. Eri projekteista on tarjolla paljon tietoa, mutta niille ei ole ollut vain keskitettyä paikkaa. Tieto myös muuttuu jatkuvasti ja kaikessa tulee miettiä päivitysprosessi heti alusta alkaen.

Klo 9.00

Kävimme läpi omalla ICT-tiimillä käyttöoikeuksien hallintaprosessia. Keskustelimme pääkäyttäjävastuista sekä käyttöoikeuksien lisäämisestä ja poistamisesta, kun työntekijä tulee uutena taloon tai vaikkapa vaihtaa työtehtäviä.

Klo 10.00

Suunnittelimme tähän asiakaslehteen tulevaa artikkelia (sivut 12-13) Lowelin kanssa. Teemme paljon yhteistyötä nyt, kun asiakkaamme ovat yhteisiä ja Lowell hoitaa mm. sähkölaskujen tulostuksen sekä laskun maksamiseen liittyvät asiat.

Klo 11.00

Lounastauko! Pysin elämään terveellistä elämää, johon kuuluu olennaisena osana säännöllinen ateriarhythmi. Aviomieheni on myös pääosin etätöissä ja syömme lounaan usein yhdessä. Otan yleensä toimistollekin mukaan eväät. Siinä tulee syötyä terveellisemmin ja säästää aikaa sekä rahaa. Ainoa huono puoli on, että makujen vaihtelevuutta on vähemmän.

Klo 11.30

Energiateollisuus suosittelee yhtenäistämään verkkopalvelua koskevaa terminologiaa huhtikuuhun mennessä. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikki verkkoyhtiöt käyttävät jatkossa esimerkiksi laskuilla

ja muussa viestinnässä samoja termejä. Toteutimme muutokset asiakastietojärjestelmäämme ja kokeilimme miltä termit lopullisella laskulla näyttävät.

Klo 13.00

Kävimme palaverissa läpi mitä keväällä tapahtuva tietokantojen eriyttäminen käytännössä tarkoittaa. Leppäkosken Sähkön ja Leppäkosken Energian liiketoiminnot eriytetään järjestelmätasolla, mikä tukee tulevaisuuden datahub-mallia. Monet päivittäiset prosessit ja rajapinnat palveluntarjoajiimme tulevat muuttumaan.

Klo 15.00

Kuluvan vuoden aikana järjestelmäkehitystä tehdään myös Leppäkosken Lämmön osalta. Kehitystoimien tavoitteena on palvella asiakkaitamme entistä paremmin. Päivän viimeisessä palaverissa käsittelemmekin Leppäkosken Lämmön järjestelmäkehitysasioita.

MITÄ TOIMENKUVAASI KUULUU?

Erilaisten konsernin projektien onnistunut läpivienti. Toimin siis projektipäällikkönä koordinoiden tehtäviä projektiryhmien kesken, teen aikatauluja, seuran kustannuksia, vedän palaveriteita ja huolehdin projektin viestinnästä eri sidosryhmille.

TYÖN PARHAAT PUOLET?

Työnkuvan monipuolisuus ja haastavuus. Toimialalla tapahtuu paljon koko ajan ja on hienoa olla mukana muutoksissa aitiopaikalla.

Pidän myös työryhmytyöskentelystä. Kuulun Energiateollisuuden vähittäismarkkinoiden menettelytapojen kehitysryhmään ja Fingridin Datahubin käyttöönotto-ryhmään. Yritän tuoda työryhmissä keskusteltuja parhaita käytänteitä osaksi myös Leppäkosken omia päivittäisiä prosesseja.

IKIMUISTOISIN HETKI ICT-PROJEKTIPÄÄLLIKKÖNÄ?

Ehdottomasti viime vuoden järjestelmänvaihtoprojektien go live eli julkaisuajankohta. Leppäkosken Energia ja Leppäkosken Sähkö vaihtoivat syksyllä mm. asiakastietojärjestelmää sekä laskutuksen palveluntarjoajaa.

Julkaisuhetken kiteytyi puolen vuoden tiukka rutistus ja paljon työtunteja. Olimme viikonlopun töissä ympäri pyöreätä päivää yhdessä toimittajan kanssa. Viestintäkanavat lauloivat, kun havaintoja tehtiin eri asiantuntijoiden toimesta. Koko järjestelmänvaihtoprojektissa oli alusta alkaen poikkeuksellisen hyvä tekemisen meininki, kaikki puhalsivat yhteen hiileen.

Työpäiväni koostuvat lähinnä palaveriteita, joihin osallistuu eri ihmisiä läpi tiimi- ja organisaatorajojen. Ensimmäinen palaverini alkaa yleensä klo 8 ja viimeinen päättyy klo 16.

Juoksen ympäri vuoden. Harrastus sopii sähkän kuin sähkän, kunhan vain varusteet ovat kunnossa. Hyödynnän lenkkeilyyn usein lasten harrastusten odotteluajat.

Verkkopalvelulaskusta lähes puolet on veroa

TEKSTI ARI J. VESA/ADATON VIESTINTÄ • KUVA RODEO

Valtio perii sähköstä veroa. Verot ovat 25 vuoden ajanjaksolla eniten sähkön kokonaiskustannuksia nostanut osuus. Tästä huolimatta ei veroista juurikaan puhuta. Miksi? Verot ovat ilmeisesti jääneet monelta huomaamatta, koska verot lisätään verkkopalvelulaskuun valtiolle tuloutettavaksi.

Suomessa toimii 77 verkkopalveluyhtiötä erilaisissa ympäristöolosuhteissa. Yhtiöiden sähköverkon huolto-, kunnossapito- ja uudistustöissä on selviä eroja ympäristöstä riippuen. Kun kaupunkiyhtiöllä sähköverkon pituus asiakasta kohden on keskimäärin 16 metriä, on se haja-asutusalueen yhtiöillä 395 metriä ja harvaan asutuilla alueilla vielä paljon enemmän.

"Arvonlisäverollinen sähkövero on noussut sähköveron voimaantulon jälkeen 450 %."

Yhteistä kaikille yhtiöille on toiminta kellon ympäri, vuoden jokaisena päivänä, takaamassa sähkösaanti asiakkailleen.

Pitkistä sähköjakeluyhteyksistä ja haastavista ympäristöolosuhteista huolimatta, on suomalainen sähköjakelu kansainvälisesti verraten varmaa ja kohtuuhintaista. Verkkopalvelun hinnoittelukuvaa sekoittaa usein yhtiöiden perittäväksi määrätty sähkövero, johon lasketaan päälle myös arvonlisävero.

Kun viimeisen 20 vuoden aikana on sähköjakelun hinta noussut tilastoinnin mukaan sähkölämmittäjällä 55 prosenttia, on verojen osuus kasvanut 265 prosenttia *. Verojen osuus sähkölämmittäjän verkkopalvelulaskun loppusummasta on lähes puolet.

Hinnanmuutosten selvittämisen pohjana on käytetty lähteenä Energiaviraston ja verottajan tilastoja.

Mikä on sähkövero?

Sähköveroa kannetaan kaikesta sähköstä sen tuotantotapaan katsomatta, eikä sähkön vero, vaikka se kannetaan lisäveron muodossa, perustu sähkön tuotamisessa käytettyjen polttoaineiden hiilisisältöön.

Sähköveroa peritään sähkön kulutuksen mukaan. Kotitaloudet, maa- ja metsätalous, palvelutoiminta ja monet muut yritykset maksavat sähköveroluokan I veroa. Edullisempaan II veroluokkaan kuuluvat valmistava teollisuus, kaivostoiminta, louhinta ja ammattimainen kasvihuoneviljely.

Teollisuuden sähköverokanta on matala ja se ei tuo suuria tuloja valtiolle. Korkeamman veron pii-

* Pientalo, 3x25 A, 20 000 kWh/vuosi, osittain varaava sähkölämmitys.

rissä oleville, kuluttajille ja palvelualoille sähkövero on merkittävä tekijä, jonka muutokset tuntuvat ja näkyvät suoraan kotitalouksien verkkopalvelulaskussa ja esimerkiksi palvelujen hinnassa.

Sähkövero noussut 450 prosenttia

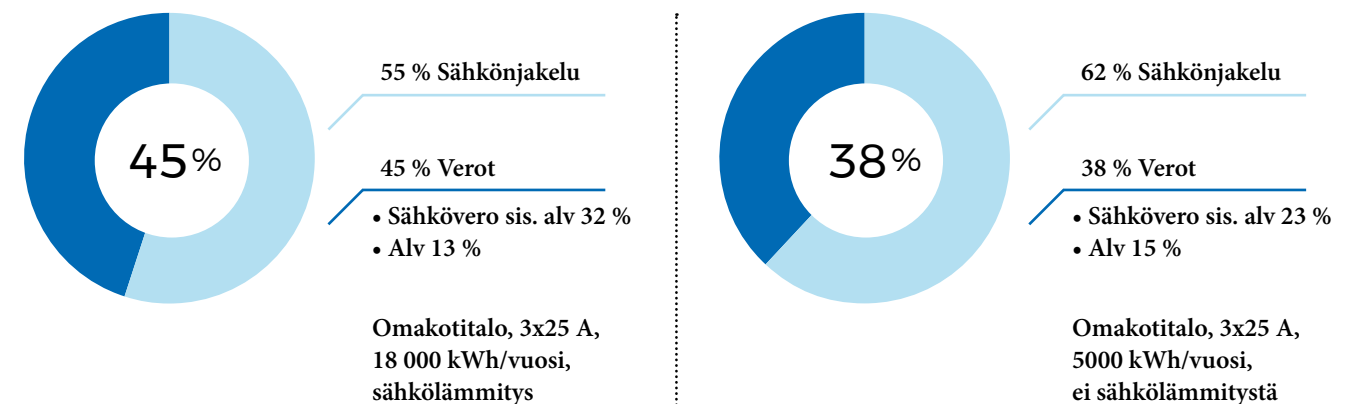
Sähköveroa ja siihen päälle laskettavaa arvonlisäveroa on peritty vuoden 1997 alusta lähtien. Valtiovalta on määrännyt verkkopalveluyhtiöt toimimaan veronkantajina, siksi sähkövero ja sen päälle laskettava arvonlisävero peritään verkkopalvelulaskussa.

Arvonlisäverollinen sähkövero on noussut sähköveron voimaantulon jälkeen 450 prosenttia. Vero on noussut kuin huomaamatta merkittäväksi osaksi verkkopalveluyhtiön laskua.

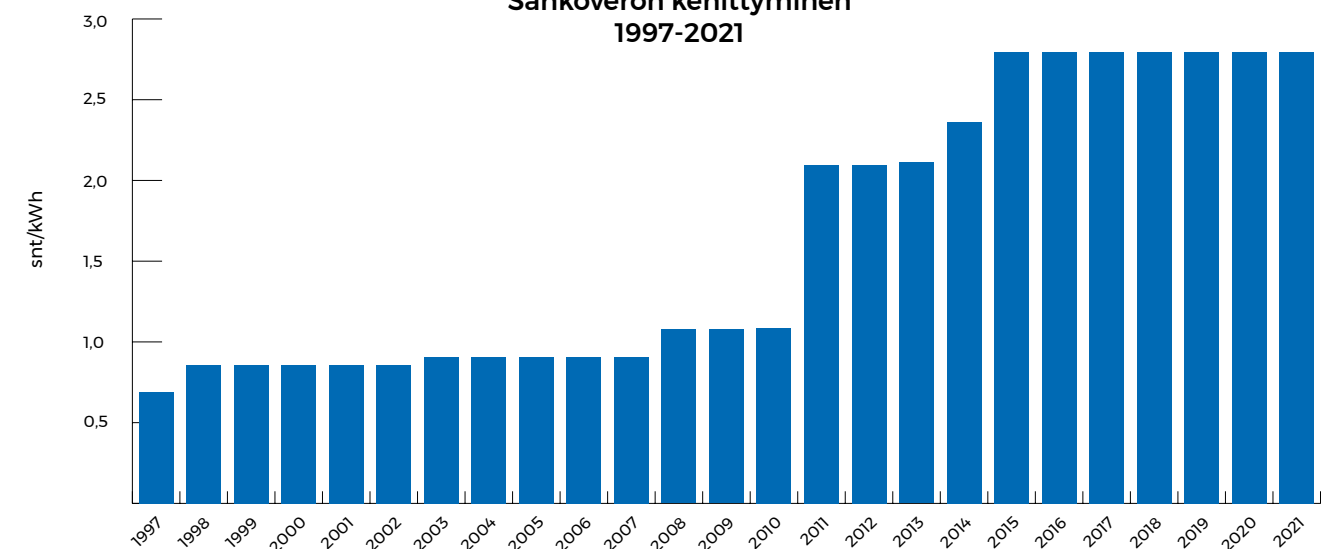
Sähköveron periminen on verkkopalveluyhtiöille verottajalle tuloutettavaa rahaa, joka tuo yhtiöille myös kustannuksia rahansiirtojen, valvonnan, laskennan ja kirjanpidon muodossa.

Sähköjakelusta ja verkkopalvelusta laskutettaessa on summassa arvonlisäverollisen sähköveron lisäksi myös verkkopalvelun summaan laskettava arvonlisävero, joka nostaa verojen osuutta kokonaislaskusta.

Verojen osuus sähkölaskusta

Sähköveron kehittyminen 1997-2021

KODIN ÄLYVALAISTUS

TEKSTI ESSI KESKITALO • KUVAT WINLED OY / ASUNTO CASAKIVI

Älyvalaistus on yksi tämän päivän trendeistä. Sen avulla voidaan säästää energiaa ja lisätä kodin turvallisuutta kustannustehokkaasti.

Älyvalaistuksella tarkoitetaan ohjattavaa valaistusta. Ohjauksen avulla valojen himmennys tai sävyn vaihto onnistuvat helposti napin painalluksella, myös etänä. Valaistukselle voidaan määritellä erilaisia säätöjä liiketunnistimien avulla tai kellonaikojen mukaan.

"Ihmisten silmät ovat alkaneet avautua sille, kuinka monta pimeää päivää meillä on vuodessa. Enää ei riitä yksi kattokoukkukansi keskelle makuuhuonetta, vaan valaistukseen halutaan panostaa", kertoo Winled Oy:n aluepäällikkö Toni Reinilä.

Säästää energiaa ja lompakkoa

Yksi älyvalaistuksen suurimmista hyödyistä on energiatehokkuus. Valaistusta on mahdollista ohjata liiketunnistimien avulla, jolloin esim. keittiöön mennessä valot syttyvät automaattisesti. Mikäli tilassa ei ole liikettä määritettyyn aikaan, voidaan valot ohjata sammumaan. Myös valaistuksen himmennys vähentää kulutusta. Älyvalaistuksella säästää siis energiaa ja näin ollen myös euroja.

Asunto Casakiven olohuone ja keittiö ovat yhdessä tilassa. Huoneen päästä päähän kulkeva LED-valonauha valaisee tilan luoden näyttävän kokonaisuuden.

ASUNTO CASAKIVI

Winled Oy suunnitteli valaistuksen Porin Asunto-messuilla vuonna 2018 esitellyn kohteeseen, Casakiveen. Kivitalon valaistus toteutettiin LED-valaisimilla ja ohjaus kotiautomaation avulla. Asunnon omistaja **Johannes Hautamäki** on tyytyväinen lopputulokseen vielä vuosienkin jälkeen.

"Edellisessä talossamme oli panostettu ulkovalaistukseen, mutta sisävalaistus jäi liian vähäiselle huomiolle. Tämän vuoksi päätimme, että uudessa kodissa kiinnitettäisiin paremmin huomiota myös sisävalaistukseen ja valaistuksen ohjaukseen", Johannes kertoo.

"Meille oli tärkeää, että valaistusta on riittävästi ja että sitä pystyy muokkaamaan tilanteen mukaan. Halusimme pienitehoista yleisvalaistusta epäsuorana ja mahdollisimman monesta pisteestä. Valon sävyksi valikoitui neutraalin valkoinen 4000k.

Jokaiseen tilanteeseen löytyy nyt sopiva valaistus ja mikä tärkeintä, kotona on mukava olla."

"Toinen etu on turvallisuus. Puhelimella voi tarkistaa jäivätkö valot vahingossa päälle ja tarvittaessa sammuttaa ne. Älyvalaistus luo myös turvaa kutsumattomia vieraita vastaan, kun kotoa käsin voi sytyttää valot mökillä palamaan ja antaa mielikuvan siitä, että omistajat ovat paikalla."

Älyvalaistukseen 1-2 % rakennusbudjetista

Yksi suurimmista harhaluuloista on, että älyvalaistus kustantaa paljon, eikä siihen ole varaa kuin harvalla. Palveluntarjoajien ja järjestelmien lisääntyessä sekä tekniikan kehityksessä hinnat kuitenkin pienentyvät jatkuvasti.

"Muutamalla kymmenellä eurolla pääsee alkuun. Tällaisella kevyellä panostuksella voi ostaa älypolttimen vaikka omaan ripustusvalaisimeen ja ohjata sitä kodin wifi-verkon kautta. Esimerkiksi Ikean ja Philips Huen ratkaisut toimivat hyvin tiukemmalla budjetilla", Toni vinkkaa.

"Remonttikohteissa on omat haasteensa. Täytyy selvittää mitä olemassa olevilla sähköjärjestelmillä pystyy toteuttamaan ja onko niitä mahdollista muuttaa tai vaikka kaapeloida uudelleen. Uudiskohteissa normaalikokoiseen omakotitaloon saa jo tuhannen euron investoinnilla järkevän älyvalaistuksen, mutta toki valaistukseen voi upottaa myös kymppitonin. Keskimääräinen panostus on 2000-3000 euroa eli noin 1-2 % koko rakennusbudjetista."

Kotia rakentaessa ja älyvalaistusta suunniteltaessa onkin hyvä lähteä liikkeelle budjetista. Samalla tulee pohtia, mitä valaistukselta haluaa. Riittääkö pelkkä himmennys vai kiinnostaisiko myös värisävyjen vaihto tai järjestelmään valmiiksi luodut aamu- tai iltasäädökset. Jos älyvalaistuksen tarjoamat mahdollisuudet eivät ole tuttuja, löytyy aiheesta paljon tietoa internetistä. Kun omat toiveet selkeytyvät, voi vaihtoehtoja kartoittaa sähkösuunnittelijan, -urakoitsijan tai valaistus-suunnittelijan kanssa.

"On hyvä ottaa huomioon, halutaanko liittää älyvalaistus muuhun kodin automaatiojärjestelmään, kuten lämmitykseen tai hälytysjärjestelmään. Yleisimmät järjestelmät keskustelevat keskenään ja ne saadaan yhdistettyä niin, että samasta sovelluksesta pystyy ohjaamaan koko talon automaatiota."

Ammattilainen auttaa valinnoissa

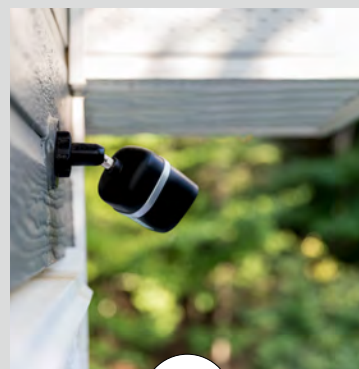
Valaistussuunnittelijalta saa tarvittaessa apua toimivan valaistuksen luomiseen.

"Usein itse suunniteltaessa tulee määriteltyä valaisimia liikaa, jolloin kustannukset karkaavat käsistä. Toinen ääripää on, että koetaan yhden riippuvalaisimen riittävän huoneeseen. Ammattilainen havainnollistaa valaistuksen mahdollisuuksia sekä huolehtii siitä, että valaisimia on riittävästi ja lopputulos halutun mukainen. Me Winledillä tarjoamme asiakkaillemme 3D-valaistussuunnittelua eli mallinamme asiakkaan kohteen 3D-kuvaksi, jossa on otettu huomioon mm. sisustuspintamateriaalit. Mallinnukset antavat asiakkaille usein ahaa-elämyksen siitä, miltä tuleva koti tulee oikeasti näyttämään. Suunnittelun ansiosta välttyään suuremmilta harmeilta ja muutokset saadaan tehtyä ajoissa. Omakotitaloihin tehdäänkin usein rakenteellisia muutoksia 3D-mallin näkemisen jälkeen", Toni mainitsee.

Älykkyyttä kotiin pienin askelin

TEKSTI ANNA-MARI NYYSSÖNEN · KUVAT ISTOCK

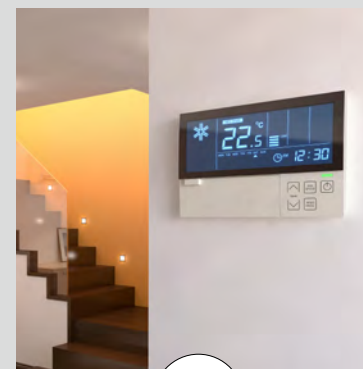
Älykkäät laitteet tarjoavat valaistuksen ohella helpotusta myös turvallisuuteen, lämmitykseen ja ovien lukitukseen. Valitse eri tekniikoista juuri omaa arkeasi eniten hyödyttävät!

1

TURVALLISUUS

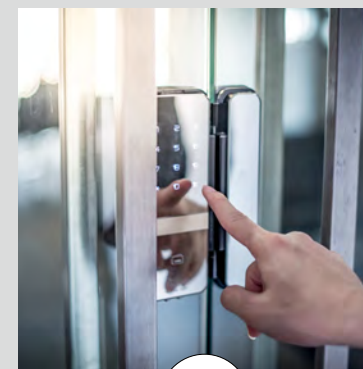
Turvallisuuteen panostaminen onnistuu uusilla laitteilla helposti. Yksittäiset valvontakamerat ja liiketunnistimet on mahdollista saada keskustelemaan keskenään ja turvalaitteisiin on helppo kytkeä hälytys- tai viestitoimintoja. Tällöin esimerkiksi mökillä oleva kamera ilmoittaa liikkeestä pihatiellä, jolloin mökin sisävalot syttyvät automaattisesti ja puhelimeen saapuu ilmoitus kameran havaitsemasta liikkeestä. Tämän jälkeen kameraan voidaan ottaa etäyhteys ja katsoa mökin tapahtumia vaikka kotoa käsin.

2

LÄMMITYS

Helpottaisiko ilmalämpöpumpun käynnistäminen etänä mökkireisuja? Vanhoja ilmalämpöpumppuja, lämpöpattereita ja lattialämmitystä voidaan muokata fiksummiksi etäkäyttölaitteilla ja älytermostaateilla. Mukavuuden ohella lämmityksen automatisointi mahdollistaa säästön sähkölaskussa. Osa lämmitystermostaateista ohjaa lämmitystä päälle pörssisähkön hintatietojen ja ulkolämpötilan perusteella. Näin saadaan kaikki hyöty irti esimerkiksi Priima-pörssisähkösopimuksesta.

3

LUKITUS

Lukituksen modernisointi ei välttämättä tarkoita lukkorunkojen vaihtoa, vaan nykylukkoon voidaan asentaa yhteensopiva lisälaite. Lisälaitteen avulla vanhat mekaaniset avaimet toimivat tarvittaessa edelleen, mutta lukitukseen saadaan joustavuutta ja joissain tapauksissa myös kulunvalvontaa mukaan. Älylukot voidaan integroida muuhun kotiautomaatioon ja käynnistää esimerkiksi ilmalämpöpumppu tai osa valoista lukkojen avautumisen yhteydessä.

SUOSITUIMMAT SÄHKÖSOPIMUKSET

Leppäkosken Energialta saat sähkösopimukset
niin kotitalouksien kuin yritysten tarpeisiin.

	1	2	3	4 Yrityksille
SÄHKÖ- SOPIMUS	PRIMA- PÖRSSISÄHKÖ	TAKUU	YMPÄRISTÖ	PRIMAPLUS- PÖRSSISÄHKÖ
KENELLE	• sähkölämmittäjälle • pientaloasujalle • sähköautoa lataavalle	• vakaata hintaa arvostavalle • sähkölämmittäjälle • pientaloasujalle	• kerrostaloasujalle • uusiutuvaa sähköä arvostavalle • öljylämmittäjälle • vapaa-ajan asuntoon	• pk-yritykselle • yrittäjälle • maatalouksille • taloyhtiölle
HINTA JA VOIMASSAOLO	• aina ajantasainen, tunneittain sähköpörssin mukaan vaihtuva hinta • sopimus voimassa toistaiseksi	• takuuhinta koko sopimuskauden ajan • määräaikainen, kaksivuotinen sopimus	• sopimus voimassa toistaiseksi	• aina ajantasainen, tunneittain sähköpörssin mukaan vaihtuva hinta • sopimus voimassa toistaiseksi
PARHAAT PUOLET	• pörssisähkö on edullisin tapa ostaa sähköä pitkällä aikavälillä • vakautta sähkön hintaa lämmityskaudelle hintakiinnityksillä	• kiinteä hinta koko sopimuskauden ajan • varma ja tuttu sopimus	• uusiutuvasti tuotettua vihreää sähköä • toistaiseksi voimassa oleva sopimus mahdollistaa tuotteen vaihdon tarvittaessa	• pörssisähkö on edullisin tapa ostaa sähköä pitkällä aikavälillä • kytke päälle veloitukseton hinnankiinnityspalvelu ja nauti vakaammista hinnoista
ERITYISTÄ	• vaihda sähkö uusiutuvasti tuotettuun vesi- tai tuulisähköön			• vaihda sähkö uusiutuvasti tuotettuun vesi- tai tuulisähköön • kaikkien Priimaplus-sopimusten tiedot nähtävillä helposti Live-palvelussa

Katso ajantasaiset
hinnat ja tuote-ehdot
nettisivuiltamme
www.leppakoski.fi.

**PS. MEILTÄ SAAT MYÖS AURINKOPANEELIT JA
SÄHKÖAUTOJEN LATAUSPISTEET!**

Kotitaloudet
puh. 03 4503 500
asiakaspalvelu@leppakoski.fi

Yritysassiakkaat
puh. 03 4503 300
yrityspalvelu@leppakoski.fi